Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Grŵp Trawsbleidiol ar Hemoffilia a Gwaed wedi'i Heintio

Dyddiad: 24.1.24

Amser: 11:00–12:00

Yn bresennol:

Rhun ap Iorwerth AS	Cai Evans
Rhys Hughes	Lee Stay
Lynne Kelly	Tom Jones
Michael Imperato	Norman
Alex Still	Marcus Lewis
Mark Isherwood	Lucy O'Brien
Andrew Bettridge	Nigel Miller
Jane Jones	Paul May
Sue	Anthony Lane
Shauna	Michael O'Connell
Jodie	Sybil Fowler
Brian Longford	Tony
Christine Fox	Sam Richards
Bev Tum	Evelyn
Debbie James	

Cofnodion:

Rhun ap Iorwerth yn agor y cyfarfod

- Sicrhau bod y gwasanaethau cyfieithu'n gweithio
- Diolch i bawb am ddod a darllen yr ymddiheuriadau

Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol

- Rhun yn esbonio proses y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol
- **Cadeirydd: Rhun ap Iorwerth yn cynnig ei enw i barhau fel cadeirydd**
  - John Griffiths (Dirprwy)
  - Altaf Hussain (Dirprwy)
  - Peredur Owen Griffiths (Dirprwy)
- Neb yn gwrthwynebu – Rhun ap Iorwerth yn parhau fel cadeirydd y Grŵp Trawsbleidiol
- **Is-gadeirydd: Hefin David yn cynnig ei enw i barhau fel Is-gadeirydd**
  - John Griffiths (Dirprwy)
  - Altaf Hussain (Dirprwy)
  - Peredur Owen Griffiths (Dirprwy)
- Neb yn gwrthwynebu – Hefin David yn parhau fel Is-gadeirydd y Grŵp Trawsbleidiol
- **Ysgrifenyddiaeth: Lynne Kelly (Haemophilia Wales) yn cynnig ei henw i barhau i ddarparu ysgrifenyddiaeth**
  - John Griffiths (Dirprwy)
  - Altaf Hussain (Dirprwy)

  - Peredur Owen Griffiths (Dirprwy)
- Neb yn gwrthwynebu – Lynne Kelly yn parhau fel Ysgrifenyddiaeth y Grŵp Trawsbleidiol

<u>Eitem 1 – Lynne Kelly yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r grŵp</u>

- Yr adroddiad terfynol wedi'i ohirio tan 20 Mai
- Lynne yn rhoi crynodeb o hanes gwaith y comisiwn a'r hyn a oedd wedi'i gynnwys ym mhob adroddiad interim
- Trafod gwelliant Diana Johnson i'r Bil Dioddefwyr a Charcharorion ym mis Rhagfyr 2023 sy'n gosod dyletswydd ar Lywodraeth y DU i sefydlu corff digolledu hyd braich ledled y DU
- Ychwanegu ei fod wedi'i ddarllen yn Nhŷ'r Arglwyddi ar ddiwrnod y cyfarfod, ond na fyddai'r adran ar y corff digolledu'n cael ei thrafod tan 5 Chwefror
- Lynne yn trafod llythyr Julie Morgan AS ar y cyd â Llywodraeth yr Alban ynghylch cyfarfod â'r Tâl-feistr Cyffredinol
- Lynne yn mynegi pryder efallai mai dim ond Cymru a Lloegr y byddai'r corff digolledu'n eu cwmpasu
- Pryderon yn cael eu codi hefyd ynghylch diffyg amserlen a chynllun ar gyfer sefydlu'r corff hyd braich
- Lynne yn dod â'i chyfraniad i ben drwy holi pam na all y gwaith hwnnw ddechrau nawr

<u>Eitem 2 – Michael Imperato yn rhoi diweddariad cyfreithiol</u>

- Mynegi pryderon na fydd iawndal yn cael ei dalu i'r DU gyfan
- Angen eglurhad pellach gan Syr Brian Langstaff ynghylch a yw'r argymhelliad yn argymell corff digolledu ledled y DU yn benodol
- Michael yn dweud ei fod o'r farn mai'r cam cyntaf yw sefydlu corff cysgodol, ac nad oes dim yn atal Llywodraeth y DU rhag gwneud hynny heddiw
- Cydnabod bod y gwaith manwl eto i'w wneud, ond bod Llywodraeth y DU fel petai'n llusgo'i thraed o ran yr elfennau sylfaenol
- Angen i'r elfennau sylfaenol ddechrau, a hynny ar fyrder, er mwyn rhoi hyder i ddioddefwyr y daw cyfiawnder
- Mynegi pryder fod dioddefwyr yn marw wrth aros am gyfiawnder, a dweud mai dyna pam ei bod mor bwysig gweithio'n gyflym
- Rhai'n dod at Lywodraeth Cymru i ofyn am iawndal, ond Llywodraeth Cymru yn glir bod hynny y tu allan i gymhwysedd datganoledig

<u>Eitem 3 – Gwahodd trafodaeth ehangach</u>

<u>Jodie – A fydd gwaith ar hyn yn cael ei ohirio tan ar ôl yr Etholiad Cyffredinol?</u>

- Rhun yn dweud y gallem ddyfalu ond nad yw hynny'n glir
- Michael yn awgrymu y gallai'r Llywodraeth bresennol fod am wario llawer o arian cyn yr etholiad cyffredinol nesaf, ond yn cytuno nad yw'n glir

- Lynne yn dweud na chafwyd ymrwymiad pendant gan yr wrthblaid swyddogol y byddai'n gweithredu ar fyrder yn hyn o beth
- Lynne yn codi'r ffaith y gofynnwyd i Penny Mordaunt AS a fyddai angen drama, yn debyg i'r un ar yr is-bostfeistri, er mwyn i'r mater hwn gael sylw ar yr agenda wleidyddol brif ffrwd
- Lynne yn esbonio bod sgyrsiau'n mynd rhagddynt i weld a fyddai'n bosibl dod â hyn i'r sgrin.
- Mae'n fater o allu gwneud hynny mewn ffordd sy'n crynhoi sgandal sydd mor eang
- Gallai fod rhywfaint o stigma hefyd ynghylch y rhai sy'n dioddef o salwch
- Rhun yn dweud bod adrodd straeon yn amlwg yn taro nerf gyda'r cyhoedd yn gyffredinol

<u>Norman – Yn pryderu bod Llywodraeth y DU yn petruso</u>

- Record bleidleisio Sunak yn y gorffennol yn awgrymu nad oes ots ganddo am y mater
- Gweinidogion sy'n gyfrifol am hyn wedi dibynnu'n ormodol ar bapurau briffio yn hytrach na dysgu am wir ddifrifoldeb y sefyllfa
- Gweinidogion hefyd yn amharod i wrando ar ddioddefwyr
- Yr unig reswm mae hyn yn dal i fod ar yr agenda yw bod y genhedlaeth nesaf o ddioddefwyr yn parhau â'r frwydr

<u>Anthony - Y GIG yng Nghymru ddim yn arddel safbwynt swyddogol</u>

- Michael yn nodi bod cyfreithiwr Llywodraeth yr Alban wedi ymddiheuro am hyn, tra bo cyfreithiwr Llywodraeth Cymru wedi bod yn fwy amwys wrth ymddiheuro ar ran ei Lywodraeth

- Rhun yn gwneud pwynt sy'n sefyll ar ei ben ei hun, sef y gallai newid Llywodraeth fod yn gyfle i orfodi gweithredu ar fyrder, ond bod rhaid cael trefn ar bethau er mwyn bwrw ymlaen â'r achos hwn mewn modd clir a threfnus

<u>Bev – Yn trafod ei phrofiad o geisio sicrhau bod drama'n cael ei gwneud am y sgandal hon</u>

- Mwy o ddiddordeb eto yn sgil drama ITV am yr is-bostfeistri
- Aeth ar i lawr ar ôl Covid
- S4C yn ystyried hyn ac yn barod i wrando ar ddioddefwyr
- Lynne yn tynnu sylw at broblem ariannu
- Rhun yn canmol BBC Cymru/S4C am eu cynyrchiadau drama yn ddiweddar ac yn meddwl bod y datblygiad hwn yn swnio'n obeithiol

<u>Sue – Rhoi llwyfan i ddioddefwyr</u>

- LBC yn gofyn i bobl siarad, ond dim ond am tua munud
- Pobl yn cael ysgytwad pan glywant am brofiadau, ond nid ydynt yn clywed digon am y mater
- Mae angen sicrhau bod mwy o sylw'n cael ei roi iddo

- Rhy hawdd iddo gwympo oddi ar yr agenda newyddion oherwydd materion mwy amserol
- Rhun – yr is-bostfeistri yn enghraifft glir fod ots gan y cyhoedd pan fyddant yn deall mwy am fanylion y stori
- Rhun yn canmol y gwaith mae Lynne yn ei wneud i sicrhau bod yr ymgyrch hon yn parhau

<u>Rhun – Yn cloi'r cyfarfod</u>

- Diolch i bawb am ddod ac i Lynne a Michael am gyfrannu
- Awgrymu y dylid pennu dyddiad newydd yn fuan ar gyfer y cyfarfod nesaf
- Esbonio y bydd yn gweithio gyda Lynne a Michael i symud pethau ymlaen unwaith eto ar y mater hwn
- Ategu pwysigrwydd gwthio mor galed ag y gallwn